VOCEA POPORULUI

SĂPTĂMÎNAL AL SINDICATELOR DIN MOLDOVA

MARȚI, 31 MARTIE 1992
Nr. 12 (103)
Prețul 1 rublă
Fondat în februarie 1990

DECRETUL

PREȘEDINTELUI REPUBLICII MOLDOVA

CU PRIVIRE LA DECRETAREA STĂRII EXCEPȚIONALE PE ÎNTREG TERITORIUL REPUBLICII MOLDOVA

De mai bine de doi ani poporul iubitor de pace al Moldovei este supus batjocurilor și umilirilor, drepturile și interesele lui legitime sînt încălcate de diferiți aventurieri, care și-au părăsit patria și au venit în republica noastră în căutarea fericirii. Fiind sprijiniți din afară, dînd dovadă de o impertinență, cum rar poate fi întîlnită în istorie, ei au creat în partea de pe malul stîng al Nistrului din Moldova un pseudostat și, înarmîndu-se pînă în dinți cu cel mai modern armament al Armatei Sovietice, s-au ridicat acum în luptă împotriva pericolului de ei înșiși inventat din partea populației băștinașe — cetățeni de diferite naționalități, care de-a lungul secolelor au trăit în pace și înțelegere.

Conflictul politic declanșat de ei și sprijinit din afară a degenerat din reavoința acestor pretendenți la «pămînturile rusești străvechi» într-un conflict armat. Confruntarea a atins punctul culminant. Măsurile concrete, întreprinse de Parlamentul și Guvernul republicii, pentru reglementarea conflictului prin mijloace politice, în pofida sprijinului poporului moldovenesc iubitor de pace, nu s-au încununat de succes. Orice asemenea măsuri, propuneri sînt respinse de către separatiști apriori și în cel mai obraznic mod. Ei nu vor să-și plece urechea la glasul rațiunii, nu vor și nici nu pot în virtutea concepției lor despre lume erijate în togă comunistă, fascistă. Lichidînd pe partea stîngă a Nistrului toate structurile de stat legale, creînd un vid informațional, lipsind astfel populația de dreptul legitim la informație obiectivă, separatiștii au creat în Transnistria o situație de pușcărie în masă, de frică permanentă în așteptarea «atacului românilor», D.P.D.S. etc.

În pofida faptului că Republica Moldova a fost recunoscută de comunitatea mondială drept stat independent și membru cu drepturi depline al O.N.U., liderii separatiști continuă să intimideze oamenii cu pericolul «unirii cu România». Mai mult decît atît, separatiștii caută în fel și chip să antreneze în acest conflict armata a 14-a a trupelor unificate ale Comunității Statelor Independente. Speculînd sentimentele umane ale soldaților și ofițerilor, care nu se încumetă să aplice forța împotriva femeilor, maselor de oameni agitați, adepții separatiștilor pătrund cu forța în obiectivele militare, sparg depozitele, își însușesc prin violență arme de foc și tehnică de luptă. Acei care nu doresc să contribuie la declanșarea războiului civil sînt insultați, răpiți, maltratați, supuși unei terori sistematice, sînt învinuiți de trădare.

Intimidată și înșelată în acest fel, o parte a populației din această zonă, fiind stăpînită de sentimentul fricii, firesc în asemenea situație, pentru sine și pentru copiii lor, au pus mîna pe armă, fără a se gîndi că comit o crimă împotriva propriului popor. Kazacii și gardiștii îi izgonesc din casele lor pe moldoveni, reprezentanții altor popoare numai pentru faptul că ei se pronunță pentru o Moldovă pașnică, unică și indivizibilă. Persoanele indezirabile sînt exterminate în sensul adevărat al cuvîntului. Se trage fără nici un avertisment.

Atrocitățile la care se dedau bandiții în raioanele de pe malul stîng al Nistrului din republică au întrecut pînă și fărădelegile fasciștilor. Aceasta nu este altceva decît un genocid față de populația băștinașă.

O asemenea situație nu mai poate fi tolerată.

În scopul neadmiterii escaladării în continuare a încordării, asigurării securității statului și integrității teritoriale a republicii, întru executarea Hotărîrii Parlamentului Republicii Moldova din 19 martie 1992 «Cu privire la măsurile de normalizare a situației politice în republică» în ceea ce privește restabilirea structurilor legale ale puterii de stat și administrației de stat, apărării drepturilor cetățenilor de pe malul stîng al Nistrului și călăuzindu-mă de punctul 13 al articolului 113[4] din Constituția Republicii Moldova, articolele 1, 2, 3, 12 și 13 din Legea Republicii Moldova «Cu privire la regimul juridic al stării excepționale și formelor speciale de administrare în Republica Moldova» **hotărăsc:**

1. Se decretează pe întreg teritoriul Republicii Moldova starea excepțională.

2. Se instituie conducerea directă a republicii de către Președintele Republicii Moldova prin intermediul Consiliului Suprem de Securitate al Republicii Moldova.

3. Pentru asigurarea conducerii teritoriilor în condițiile stării excepționale, președinții comitetelor executive raionale, primarii orașelor de subordonare republicană să formeze și să aprobe de urgență comitete excepționale speciale formate din 11—15 persoane.

4. Comitetele excepționale speciale se învestesc cu împuterniciri speciale pe teritoriile lor, prevăzute de articolul 3 din Legea Republicii Moldova «Cu privire la regimul juridic al stării excepționale și formelor speciale de administrare în Republica Moldova».

5. Pentru asigurarea executării măsurilor stării excepționale și formei speciale de conducere sînt antrenați lucrătorii organelor de drept și forțele Ministerului Afacerilor Interne al Republicii Moldova, Ministerului Securității Naționale al Republicii Moldova, Ministerului Apărării al Republicii Moldova, care acționează pe baza Constituției și a altor Legi ale Republicii Moldova.

6. Ministerul Securității Naționale al Republicii Moldova, Ministerul Afacerilor Interne al Republicii Moldova, celelalte organe de drept, în interacțiune cu unitățile în proces de formare ale Armatei Naționale, să ia toate măsurile necesare prevăzute de Lege pentru:

lichidarea și dezarmarea formațiunilor înarmate nelegitime, căutarea și reținerea, tragerea la răspundere penală a tuturor celora care au comis crime de stat grave și alte crime împotriva organelor de stat și populației pașnice a republicii;

asigurarea pazei, securității și a condițiilor necesare pentru activitatea organelor provizorii speciale ale puterii de stat și administrației de stat;

controlul cuvenit asupra trecerii Granitei de Stat, neadmiterea sosirii în republică a kazacilor, mercenarilor și a altor elemente criminale, dezarmarea și deferirea justiției a cetățenilor care s-au încadrat în formațiunile înarmate nelegitime și cei care au luat parte la acțiuni anticonstituționale;

evidența celor care vor preda benevol armele și munițiile organelor legale ale puterii în vederea soluționării ulterioare a chestiunii privind amnistierea lor;

susținerea și acordarea de ajutor cetățenilor Republicii Moldova, care s-au văzut nevoiți să se ridice în apărarea ei și în apărarea drepturilor lor legitime cu arma în mînă.

7. Se propune încă o dată inițiatorilor și complicilor creării așa-numitei republici moldovenești nistrene, formațiunilor ei înarmate nelegitime să le dizolve și să se predea benevol organelor de drept pentru soluționarea chestiunii privind răspunderea penală sau altă răspundere pentru cele comise.

8. Prezentul Decret intră în vigoare de la ora 20.00 ora locală, 28 martie 1992 și acționează pînă la suspendarea situației excepționale.

* * *

Fac apel către toți oamenii de bună credință, către toți locuitorii din raioanele din stînga Nistrului ale Republicii Moldova care doresc pace și liniște, să se unească în jurul organelor de drept și al altor organe ale puterii legale de stat și să le acorde tot concursul în munca lor complexă și periculoasă de reinstaurare a păcii și ordinii în republică.

Mircea SNEGUR,
Președintele Republicii Moldova.

or. Chișinău, 28 martie 1992.

DECLARAȚIA

PREZIDIULUI CONSILIULUI CONFEDERAȚIEI GENERALE A SINDICATELOR

Prezidiul Consiliului Confederației Generale a Sindicatelor exprimă o adîncă îngrijorare în legătură cu declanșarea periculoasă a evenimentelor pe teritoriul din stînga Nistrului al Republicii Moldova. E vorba, de fapt, de o declanșare în republică a unui război civil. Ca urmare a acestor evenimente se fixează multiple pierderi de vieți omenești, sînt persoane rănite, refugiați care sînt nevoiți să părăsească locurile lor de muncă și de trai.

Prezidiul Consiliului C.G.S. consideră drept un fapt de o importanță excepțională suspendarea urgentă a vărsărilor de sînge pe calea găsirii unor soluții politico-juridice efective, de natură să stingă acest conflict exploziv.

Reieșind din cele expuse, Prezidiul Consiliului C.G.S. susține deplin Declarația conducătorilor de state-membri ai C.S.I. despre situația în raioanele din stînga Nistrului ale Republicii Moldova, semnată la Kiev la 20 martie curent.

Prezidiul Consiliului C.G.S. cheamă șefii de guverne, parlamentele, guvernele, uniunile sindicale ale tuturor statelor C.S.I., organizațiile sindicale internaționale să se expună în favoarea integrității teritoriale a Republicii Moldova — membru al O.N.U., concepută ca unul din cei mai importanți factori de stabilizare a situației în această regiune, întru oprirea vărsărilor de sînge, împotriva antrenării sub orice formă în conflict a cetățenilor altor state.

E necesar de a face tot posibilul ca în Republica Moldova să fie instaurată pacea, atît de oportună pentru înfăptuirea reformelor politice și economice, scoaterea din impas a economiei, pentru a le asigura oamenilor muncii de toate naționalitățile, din toate regiunile dreptul la muncă, la securitatea familiilor, la protecție socială.

27 martie 1992.

PRIMUL REPORTAJ DE PE CÎMPUL DE LUPTĂ

RĂZBOIUL, LA CARE NU NE-AM AȘTEPTAT

NICI PRIN gînd să-mi treacă că va trebui să scriu despre război. Dar iată că a izbucnit, pe neașteptate. S-a dezlănțuit nu undeva, departe, ci alături de casa mea, între oameni care au trăit secole la rînd în pace și bună înțelegere. La Criuleni, unde eu locuiesc, răsună rafale de automat, se trage din mitraliere, sînt lansate peste multpătimitul Nistru rachete. Și nu de-o zi-două...

Mi s-a întipărit în memorie ziua de sîmbătă, cînd pe la miezul nopții gardiștii și cazacii care au venit să facă ordine în casa noastră au aruncat în aer podul de pe șoseaua Poltava. Din cauza exploziei puternice și a undei de explozie s-au făcut țăndări geamurile de la locuințe, magazine și instituții. Plînsete de copilași înspăimîntați, în zilele următoare ei nu vor frecventa școala și grădinițele. Iar în satul vecin, Slobozia-Dușca, trec peste Nistru cu luntrele primii refugiați. Acolo unde ei și-au părăsit casele au fost amenințați cu răfuiala. Iată cum oamenii se înstrăinează de pămîntul lor de baștină, unde-și fac mendrele veneticii.

Dar, așa-i la război. Evenimentele evoluează vertiginos. N-au dovedit Criulenii să-și vină în fire după ce a fost aruncat în aer podul, că s-a răspîndit zvonul cum că separatiștii din Transnistria, avîndu-i de căpetenie pe un Smirnov, Caraman, Maracuța și acoliții lor din Dubăsari — Finaghin, Porojan, Ostapenko și alții de teapa lor, le pregătesc o nouă «surpriză». Oamenii s-au cutremurat la gîndul că poate fi aruncat în aer barajul hidrocentralei de la Dubăsari, în urma căruia va fi inundat nu numai satul Criuleni. Și — au început să se

(Sfîrșit în pag. 2).

RĂZBOIUL, LA CARE NU NE-AM AȘTEPTAT

(Sfîrșit)

pregătească de evacuare: au mînat vitele, și-au strîns lucrurile de primă necesitate. Și au părăsit casele, aciuîndu-se pe la rude și cunoscuți. Dar zvonul nu s-a adeverit, fiindcă separatiștii au înțeles că poate fi inundat și cuibul lor de viespi — Tiraspolul.

La redacția ziarului raional «Opinia», unde am fost în trecere, se acumulează toată informația operativă. Am luat cunoștință de imaginea podului aruncat în aer și de a unei case care a ars pînă în temelie. E fața războiului în timp de pace...

La secția raională a poliției era numai un om de serviciu, iar comisarul Mihai Ctitor și camarazii lui două nopți la rînd n-au închis un ochi, aflîndu-se pe linia întîi de luptă. Nu prea era dispus să-mi relateze amănunțit despre faptele de arme ale camarazilor săi, și mi-a spus doar că ei își vor face datoria pînă la capăt. De s-ar termina odată acest război și să fie pace în casa noastră, — a oftat din adînc comisarul. Asta o dorim și noi toți. Și m-am gîndit atunci că apărătorii ultimei insule a socialismului pe pămîntul nostru nu-i cruță nici pe cei maturi, nici pe copii. Trec zilele, iar războiul continuă, sporește numărul celor refugiați și al vieților răpuse... Cînd va lua sfîrșit oare această năpastă?

Aliona PAȚANOVA,
studentă

Vlad SAINSUS

Chișinau — Au... cova 4:1; Speranța Nisporeni